

Zdaněním vody je naše republika v pomyslné špičce Evropy

Na tradičním dubnovém odborném semináři Asociace pro vodu ČR (CzWA) pořádaném v Moravské Třebové se hovořilo o novinkách v čištění odpadních vod, problematice čistírenských kalů a energetickém potenciálu čistíren odpadních vod (ČOV), stejně jako o legislativě ve vodním hospodářství. Seminář je každoročně věnován i památce Ing. Jakuba Svatopluka Čecha, CSc., uznávaného vědce a prvního ředitele společnosti HYDROTECH s. r. o.

Během semináře jsme uskutečnili rozhovor s předsedou představenstva „domácí“ moravskotřebovské vodohospodářské společnosti VHOS, a. s., Ing. Zdeňkem Šunkou a s ředitelem a členem představenstva Sdružení oboru vodovodů a kanalizací ČR Ing. Oldřichem Vlasákem.

■ **Čím vás oba téma konference oslovilo?**
Zdeňk Šunka: VHOS, a. s., od roku 2009 součást koncernu ENERGIE AG Bohemia, s. r. o., se sídlem v Praze, je vodárenskou společností zabývající se provozováním vodohospodářské infrastruktury, vodovodních a kanalizačních sítí a čistíren odpadních vod. Dodávky pitné vody a odvádění odpadních vod zajišťujeme pro více než 58 tisíc obyvatel Moravskotřebovska, Poličska, Litomyšlska, Jevíčska a Svitavska. Nové metody a postupy při provozování čistíren odpadních vod, jak zněl i název letošní konference, je pro nás z odborného hlediska velmi důležité, a proto jsme letos ve spolupráci s Asociací pro vodu ČR (CzWA) uspořádali už její 22. ročník. Vývoj nových technologií čištění odpadních vod, stejně jako nová legislativa a požadavky Evropské unie v této oblasti každého v našem oboru přivádějí na práh nového období, kdy komplexní řešení velice široké problematiky vypouštění a čištění odpadních vod bude ještě náročnější než dosud. Chceme být na tuto dobu připraveni.

Oldřich Vlasák: Zaznamenáváme zřejmý tlak ze strany Ministerstva životního prostředí na další zpřísnění limitů pro vypouštění a čištění odpadních vod do vodotečí. Obecně požadavku na co nejefektivnější čištění odpadních vod jistě nelze nic namítat. Ale je třeba si připomenout, že velmi mnoho vodárenských zařízení v České republice bylo během posledních let modernizováno a rekonstruováno – zpravidla i s využitím peněz z evropských fondů. Tyto nemalé investice pochopitelně musely bezpodmínečně vyhovět podmínkám pro poskytování evropských dotací a musí být u nich mj. dodržena i podmínka udržitelnosti projektu. Pokud bychom nyní měli dostat novým zpřísněným limitům v podobě, v níž jsou navrhovány, znamenalo by to

S ředitelem a členem představenstva SOVAK ČR Oldřichem Vlasákem (vpravo) a předsedou představenstva moravskotřebovské vodohospodářské společnosti VHOS, a. s., Zdeňkem Šunkou jsme hovořili během semináře Nové metody a postupy při provozování čistíren odpadních vod, který se uskutečnil 4. a 5. dubna v Moravské Třebové

znovu zasáhnout do nemalé části nedávno uskutečněných projektů vodohospodářské infrastruktury. A čtenářům Moderní obce jistě nemusím vysvětlovat, že takové finančně nákladné kroky a zásahy do už uskutečněného projektu by s sebou nutně nesly velké riziko vrácení původní poskytnuté dotace. Což by se nepochybně promítlo i do dalšího růstu cen vody pro obyvatelstvo i soukromý sektor.

Ve Sdružení oboru vodovodů a kanalizací vítáme, že návrh novely vodního zákona byl Ministerstvem životního prostředí „zaparkován“. Aniž by byl důkladně prodiskutován s odbornou veřejností, měl totiž návrh, jak známo, mj. přinést zvýšení poplatků za odběr podzemních vod pro přípravu pitné vody, což by její výrobu opět zdražilo. Nastavení vodohospodářské legislativy musí být – jak zaznělo i na letošní konferenci v Moravské Třebové – výsledkem celospolečenské diskuse a musí také zohledňovat nejen zájmy ochrany životního prostředí, ale také technické, ekonomické a sociální možnosti České republiky a jejich obyvatel.

Rád bych však připomněl ještě dva aspekty, které zejména některými menšími vlastníky a provozovateli vodohospodářské infrastruktury nebývají plně doceňovány. Totiž kvalitu samotného provozování čistíren odpadních vod – jinak řečeno, otázku vzdělání a kvalifikace jejich obsluhy. Taktéž

z výsledků benchmarkingu provedeného nedávno Ministerstvem zemědělství vyplývá, že hlavně menší vlastníci si neodkládají dostatek peněz na obnovu čili neplní plány financování obnovy vodovodů a kanalizací.

■ **Nedostatečná obnova vodohospodářského majetku v naší zemi je ovšem už poněkud vleklé téma...**

Oldřich Vlasák: Bohužel, je tomu tak. Jeho hodnota činí zhruba bilion korun a k jeho obnově by byly nutné roční investice v řádu alespoň 15 až 20 miliard korun. Ovšem v současné době se do obnovy tohoto majetku ročně vkládá přibližně deset miliard. Musím však také připomenout, že v poslední době byla zveřejněna řada matoucích informací o tom, že velkou část z výběru vodného a stočného zahraniční provozovatelé působící v českém vodárenství ročně vyvádějí do svých mateřských společností, takže se prý do obnovy vodohospodářské infrastruktury u nás investuje ještě méně než uvedených deset miliard. Dokonce ani vládní studie na téma obnovy vodovodů a kanalizací nevzala v úvahu všechny takto vynakládané finanční prostředky a vyšla pouze z celkového objemu peněz, které do údržby a obnovy vodohospodářské infrastruktury dávají provozní společnosti. Jde o sumu zhruba 3,5 miliardy korun – což by samo o sobě bylo skutečně kriticky málo. Jenže se zapomnělo na to, že provozní společnosti vlastníkům vodohospodářské infrastruktury platí nájemné. Z něho pak vlastníci za celou Českou republiku investují ročně do obnovy svého majetku a nových technologií dalších asi 7,5 miliardy korun. Takže shrnuto, do obnovy vodohospodářského majetku v naší zemi jde ročně podstatně více, než uvádí například i zmíněná vládní studie. Nicméně, i tohle „podstatně více“ je stále málo.

■ **Mohl by problém nedostatečného vytváření rezerv pro plnění objektivně zpracovaných plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací vyřešit svým dohledem nějaký speciální regulační úřad pro obor vodovodů a kanalizací? Třeba i pod sankci, že při nedostatečné obnově infrastruktury její vlastníci nedosáhne například na dotace?**

Oldřich Vlasák: Stávající legislativa toto už umožňuje. Vlastníci mají ze zákona povinnost vytvářet a plnit plány financování obnovy vodovodů a kanalizací. Ovšem stát tohle vše nedostatečně kontroluje. Kontroly se soustřeďují především na velké vlastníky a provozovatele, kteří tyto plány pořizují a plní. Ale už zmíněný benchmarking Ministerstva zemědělství prokázal, že jde hlavně o problém menších vlastníků, kteří si svůj vodohospodářský majetek i sami spravují. Koneckonců, i Výbor pro koordinaci